

Fem år av social förändring

Utveckling och effekter från
Socialt företagande 2020-2025

Räddningsmissionen

Innehåll

Räddningsmissionen och Socialt företagande	2
Ida-Lina har ordet	4
Nuläge och omvärld	5
Medlemsröster	7
Fem år av social förändring	4
Samhällseffekter	9
ResursRätt	11
Våra verksamheter i blickfånget	12
Samverkan och partnerskap	13
Samverkan och innovation	14
KlädRätt	15
Från arbetsintegration till arbetslivsmotivation	16
Från arbetsträning till anställning	17
Slutord	18

Förord

Vi lever i ett samhälle där överskott och underskott existerar sida vid sida. Samtidigt som tonvis med mat, kläder och resurser varje dag riskerar att gå till spillo, saknar många människor det allra mest grundläggande: mat på bordet, kläder till sina barn och en meningsfull sysselsättning.

För Räddningsmissionens sociala företag är detta startpunkten för att agera. Att inte göra något när vi ser behoven skulle vara både inhumant och samhällsekonomiskt riskfyllt. Våra insatser kan ibland beskrivas som ”plåster på sår”. Det är ingen felaktig beskrivning – plåster räddar liv, skyddar och läker. De akuta behoven är vår startpunkt, men inte vår slutdestination. För oss är social förändring alltid i fokus.

Våra verksamheter – MatRätt, KlädRätt och ResursRätt – utgår från det som redan finns i överflöd och omfördelar det till dem som behöver det mest. Genom att minska svinn, skapa arbetsträning och erbjuda tillgång till basvaror till reducerade priser, bygger vi inte bara sociala butikskoncept. Vi stärker människor i deras vardag och ger utrymme för egenmakt, sammanhang och framtidstro.

Parallellt vill vi också lyfta blicken och ställa de större frågorna: Hur kan vi tillsammans arbeta för ett mer jämlikt samhälle? Varför lever barnfamiljer i matfattigdom i ett land där resurserna egentligen räcker till alla? Vilket ansvar bär politiken, näringslivet och civilsamhället tillsammans?

Det är i kombinationen mellan det akuta och det långsiktiga, mellan att släcka bränder och samtidigt bygga brandväggar som hoppet om verklig förändring lever. Vårt mål är en stad som håller ihop, där ingen lämnas utanför, och där resurser och människors potential tas tillvara.

Vi vill dela med oss av utvecklingen och effekterna av våra sociala företag – vad vi har åstadkommit hittills. Från starten av vår första MatRätt-butik 2020, strax före pandemin, till dagens fem etablerade verksamheter inom socialt företagande.

Räddningsmissionen och Socialt företagande

Gemensamt för Räddningsmissionens verksamheter och koncept inom området Socialt företagande är att vi arbetar med omfördelning av resurser och arbetsintegration i områden med stora samhällsutmaningar, för att skapa långsiktiga förändringar.

Räddningsmissionen

Räddningsmissionen är en ideell förening som sedan 1950-talet bedriver socialt arbete genom ett 30-tal verksamheter i flera delar av samhället. Vi arbetar varje dag mot visionen "Ett värdigt liv för alla" och en av våra grundvärderingar är att vi vill möta människor i ögonhöjd. Vår organisation vilar på en kristen grund och är öppen för alla oavsett kön, ålder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnicitet, funktionsnedsättning eller trosuppfattning.

Vårt uppdrag är att uppmärksamma och motverka förhållanden i samhället som leder till eller förvärrar utsatthet och utanförskap. Räddningsmissionens sociala företag bygger på en ekonomiskt hållbar modell och som icke-vinstdrivande organisation återinvesteras eventuellt överskott tillbaka in i verksamheterna.

Socialt företagande

Sedan 2020 arbetar Räddningsmissionens sociala företag för att omfördela resurser och jämna ut tillgången till basbehov såsom mat och kläder, samtidigt som vi skapar sysselsättning och stöd till arbete för personer som står långt från ordinarie arbetsmarknad.

Kärnvärden inom Socialt företagande

1 Omfördelning

Genom att omfördela befintliga resurser istället för att producera nytt kan vi bidra till både social och ekologisk hållbarhet.

2 Vi kliver in där andra kliver ur

Vi etablerar verksamheter i eftersatta områden för att bidra till socioekonomisk tillväxt och främja lokalsamhällen genom stärkt communityarbete.

3 Från välgörenhet till social förändring

Genom vår sociala affärsmodell kan vi driva ekonomiskt hållbara verksamheter, skapa sysselsättning och återinvestera i Räddningsmissionens sociala arbete. Varje investerad krona genererar ett mångdubblat samhällsvärde.

4 Från arbetsintegration till arbetslivsmotivation

I våra verksamheter rustas individer inte enbart för att utföra arbete, utan för att inkluderas i ett sammanhang, skapa delaktighet, öka motivationen och korta vägen till egen försörjning

I våra verksamheter rustas individer inte enbart för att utföra arbete, utan för att inkluderas i ett sammanhang.

Räddningsmissionen och Socialt företagande

Räddningsmissionen driver idag flera olika verksamheter och butikskoncept inom området socialt företagande. Sedan 2020 har området vuxit och utvecklats med nya verksamheter och butikskoncept. Våra sociala företag sysselsätter idag ca 240 personer per år genom anställning, arbetsträning, ideellt arbete och praktik.

MatRätt

I mars 2020 öppnade vi vår första MatRätt-butik i Göteborg. Idag har vi tre butiker belägna på Flatås Torg, Rannebergen Centrum och på Wieselgrensplatsen. MatRätt är en social supermarket som säljer funktionellt livsmedelssvinn och erbjuder arbetsträningsplatser för människor som vill närma sig arbetslivet. Alla är välkomna att handla hos oss, men vi finns främst till för våra medlemmar som lever i ekonomisk utsatthet. Som medlem har man möjlighet att handla varor till kraftigt reducerade priser. **Vår vision är ett Göteborg utan matfattigdom och matsvinn.**

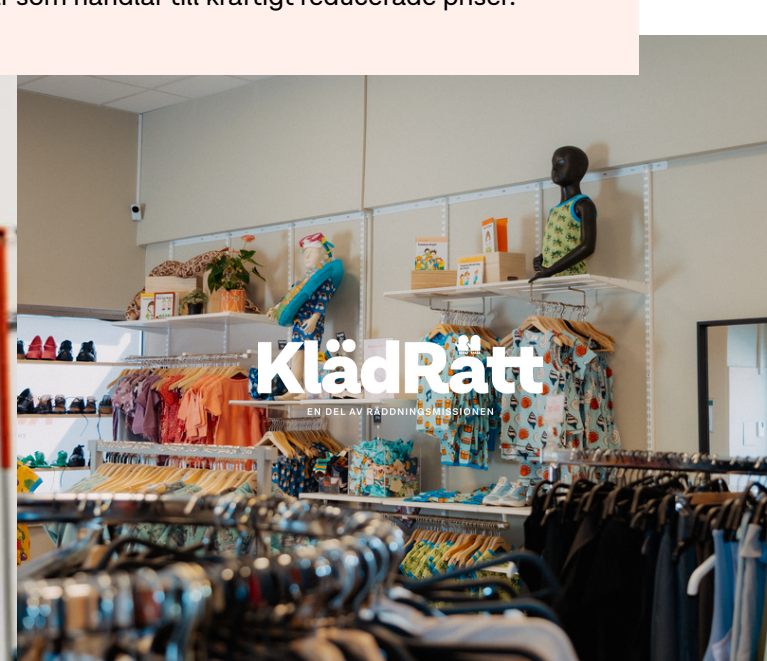

ResursRätt

Vårt produktionskök och logistikkedja. Varje dag lagas ca 900 portioner mat till våra verksamheter och skolor. ResursRätt har även hand om transport, logistik och lager. Sedan 2025 delar vi logistikcenter med Göteborgs Stadsmission i Åbro, Mölndal och produktionsköket ligger i Rannebergen i anslutning till vår MatRätt-butik.

KlädRätt

Räddningsmissionens sociala klädbutik, som tar vara på nya osålda kläder så som överlager, returer och reklamationer och ser till att kläderna hamnar där de behövs som mest. Den första butiken etablerades i Rannebergen våren 2025 och under sensommaren öppnade vi en shop-in-shop på Wieselgrensplatsen. KlädRätt är bara öppet för medlemmar som handlar till kraftigt reducerade priser.

Ida-Lina har ordet

Redan som barn upplevde jag vad arbetslöshet kan göra med en familj.

Som chef har jag alltid valt att ge chans till dem som behövt det mest. Det har ofta krävt mer tid, tålamod och uthållighet – men också skapat arbetslag präglade av lojalitet, motivation och gemenskap. Många av de personer jag anställt genom åren är fortfarande med oss i MatRätts utveckling idag.

När jag ser tillbaka på min egen uppväxt förstår jag varför arbetet med MatRätt är så angeläget. Redan som barn upplevde jag vad arbetslöshet kan göra med en familj – hur tystnaden och oron kan lägga sig som ett täcke över hemmet. Det väckte en drivkraft i mig: att göra det som krävs för att alla skall kunna vara med och ingen skall lämnas utanför.

När jag för sex år sedan såg att Räddningsmissionen skulle starta en social matbutik och sökte en engagerad butikschef kände jag direkt: *”Det är mig ni söker.”*

Efter 20 år i livsmedelsbranschen visste jag att jag hade både erfarenheten och modet att bygga upp något nytt – en verksamhet där affären går hand i hand med samhällsnyttan.

Resan sedan dess har varit allt annat än enkel. Från en tom lokal utan medarbetare till en stark gemenskap som vill framåt, tillsammans. Vi har kämpat, backat, rest oss och gått vidare – men alltid med övertygelsen om att vårt arbete är nödvändigt. Vi lyfter rätten till mat, kläder och arbete, och vi kliver in där andra har klivit ur.

Det vi bygger är mer än en verksamhet – det är en kultur. Varje medarbetare, praktikant, kund och företagspartner har bidragit med engagemang, kompetens, tid och glädje. Tillsammans har vi skapat en rörelse som bärs av gemenskap, stolthet och vilja att förändra. Det är den rörelsen som gör MatRätt, KlädRätt och våra sociala företag till vad de är idag – och det är den kraften vi använder oss av för att bygga en bättre morgondag.

Ida-Lina Frisell Aasland

Områdeschef Socialt företagande
Räddningsmissionen

Nuläge och omvärld

Inflation, stigande matpriser och kritiska röster mot livsmedelsdonationer och matsystem har satt frågan i fokus. Är matsvinn en affärsstrategi eller ett systemfel? Oavsett ståndpunkt är vi övertygade om att vägen framåt kräver gemensamt ansvarstagande och samarbete för att driva förändring.

Medlemskap och målgrupp

Ekonomisk utsatthet innebär att hushåll inte klarar nödvändiga kostnader för mat, boende och kläder eller inte kan delta i samhället på samma villkor som andra. Det kan beskrivas som att leva utan marginaler – där varje räkning eller prisökning riskerar att välta ekonomin.

I Sverige används ofta måttet låg ekonomisk standard, där cirka 14 procent av befolkningen befinner sig enligt SCB. Särskilt utsatta är ensamstående föräldrar, barnfamiljer och personer med utrikes bakgrund.¹ Stigande priser på mat, boende och energi har de senaste åren förvärrat situationen ytterligare – särskilt för barnfamiljer som redan tidigare levde med små marginaler.²

Mot denna bakgrund är MatRätts medlemskriterium – inkomst under 14 100 kr/månad centralt. Inkomstgränsen baseras på Försäkringskassans lägsta SGI-nivå (2025) och inkluderar sjukpenning, sjukersättning, A-kassa, pension, föräldrapenning, aktivitetsersättning, aktivitetsstöd, löneutmätning, lön, försörjningsstöd, etableringsersättning, garantiersättning eller Migrationsverkets dagersättning.

Matsvinn

Matsvinn är livsmedel som producerats i syfte att bli mat, men som av olika anledningar inte äts eller dricks upp.

Matsvinn uppstår i hela livsmedelskedjan – i primärproduktionen, hos grossister, leverantörer, butiker, restauranger och storkök – men den största delen av matsvinnet uppstår i hushållen. Globalt sett äts en tredjedel av all mat som produceras i världen inte upp. Matsvinn står för mellan 8-10 procent av allt utsläpp av växthusgaser i världen. Enligt Naturvårdsverkets senaste uppskattning uppgår livsmedelssvinn till 82 000 ton/år i butiksled och 305 000 ton/år i livsmedelsindustrin.³

Livsmedelsdonationer

Livsmedelsverkets handlingsplan för minskat matsvinn understryker att matsvinn ska förebyggas snarare än att tas om hand när det väl har uppstått men ser matdonationer som en åtgärd som tar hand om det matsvinn som uppkommit.⁴

Livsmedelsdonationer eller omfördelning/re-distribution av överskottslivsmedel har två sidor. Det är ansvarsfullt samtidigt som det är viktigt att den mat som doneras är hållbar och hälsosam. annars kan livsmedelsdonationer leda till sämre folkhälsa hos en grupp människor i samhället som redan är extra utsatta. Livsmedelsdonationer kan också innebära att delar av hanteringen och kostnaden för att ta hand om avfallet skjuts över på annan part.⁵

En försvinnande liten del...

Idag doneras uppskattningsvis 9500 ton mat årligen till lokala verksamheter och initiativ. MatRätt tog under 2024 emot 1600 ton mat, en försvinnande liten del i relation till de nära 400 000 ton mat som uppskattas gå till spillo i både butiks-, producent- och grossistled.⁶

Under 2025 har regeringen utrett förenklade mervärdesskattergelter vid bland annat donation av livsmedel, ett förslag som tillstyrks av flertalet aktörer och organisationer såsom Svensk Dagligvaruhandel, Livsmedelsverket, Giva, Forum och Svensk Handel.⁶ Däremot pekar aktörer och forskare på risken för målkonflikter, ekonomiska intressen och konsekvenser när donationer av överskottsmat blir ett växande system, till och med en marknad.⁵

MatRätt tog under 2024 emot 1600 ton mat, en försvinnande liten del i relation till de nära 400 000 ton mat som uppskattas gå till spillo i både butiks-, producent- och grossistled.

¹ Rädda Barnen 2025

³ Naturvårdsverket 2025

⁵ Åtbart 2025

² Hyresgästföreningen, Majblomman m.fl. 2025

⁴ Livsmedelsverket 2025

⁶ SOU 2025:30

Nuläge och omvärld

Samverkan = ansvarstagande

Vi arbetar varje dag med att ta emot, fördela och laga mat som annars skulle gå till spillo och vill erbjuda ett perspektiv som grundar sig i vardagen för både människor och livsmedelsaktörer. Matsvinn är en konsekvens av osäkerhet i hela kedjan, inte cyniska överflöd eller affärsstrategier.

Många av våra samarbeten bygger på ett genuint engagemang från både butiker, grossister och leverantörer som vill se till att överskottsmat kommer till nytta. De arbetar aktivt för att minska svinn, och när matsvinnet ändå uppstår – hjälper de oss att omvandla den till måltider för den som har svårt att få ekonomin att gå runt.

Samverkan bör enligt oss ses som ett uttryck för ansvarstagande i de fall som överskott blir oundvikligt. Och i dagens mått är de livsmedelsdonationer (och kläddonationer) som vi tar emot en försvinnande liten del av det uppskattade överskottet.

Varje livsmedelsdonation som blir till måltid, varje praktikplats som leder vidare till arbete, varje medlem som får bättre kontroll över sin hushållsekonomi är exempel på en mer rättvis och resurseffektiv fördelning.

Det är avgörande att skilja mellan att lindra effekterna av osäker tillgång till basala behov – vilket våra sociala butikskoncept kan göra – och att faktiskt bekämpa dess orsaker. Det senare kräver politiska reformer, ett starkare socialt skyddsnät och allas engagemang. Våra sociala företag verkar i kombinationen mellan det långsiktiga och det akuta genom att jämna ut tillgången till basala behov, inkludera fler på arbetsmarknaden och kliva in i områden och stadsdelar där andra kliver ur.

Samtidigt som vi skapar mötesplatser och förutsättningar för människor att göra egna val vill vi peka på strukturella ojämlikheter och höja rösten i rummen där besluten tas.

Det är avgörande att skilja mellan att lindra effekterna av osäker tillgång till basala behov – vilket våra sociala butikskoncept kan göra – och att faktiskt bekämpa dess orsaker.

Medlemsröster

**"Det här betyder så mycket.
Jag prioriterar alltid barnen men
här kan jag också hitta något
till mig själv."**

Kund KlädRätt

**"Det ni gör för vår familj är ovärderligt.
Ungarna riskerar inte att dö på grund av
näringsbrist tack vare skolmaten men, att
kunna laga mat.... kunna äta som familj...
känna sig normal."**

Medlem MatRätt

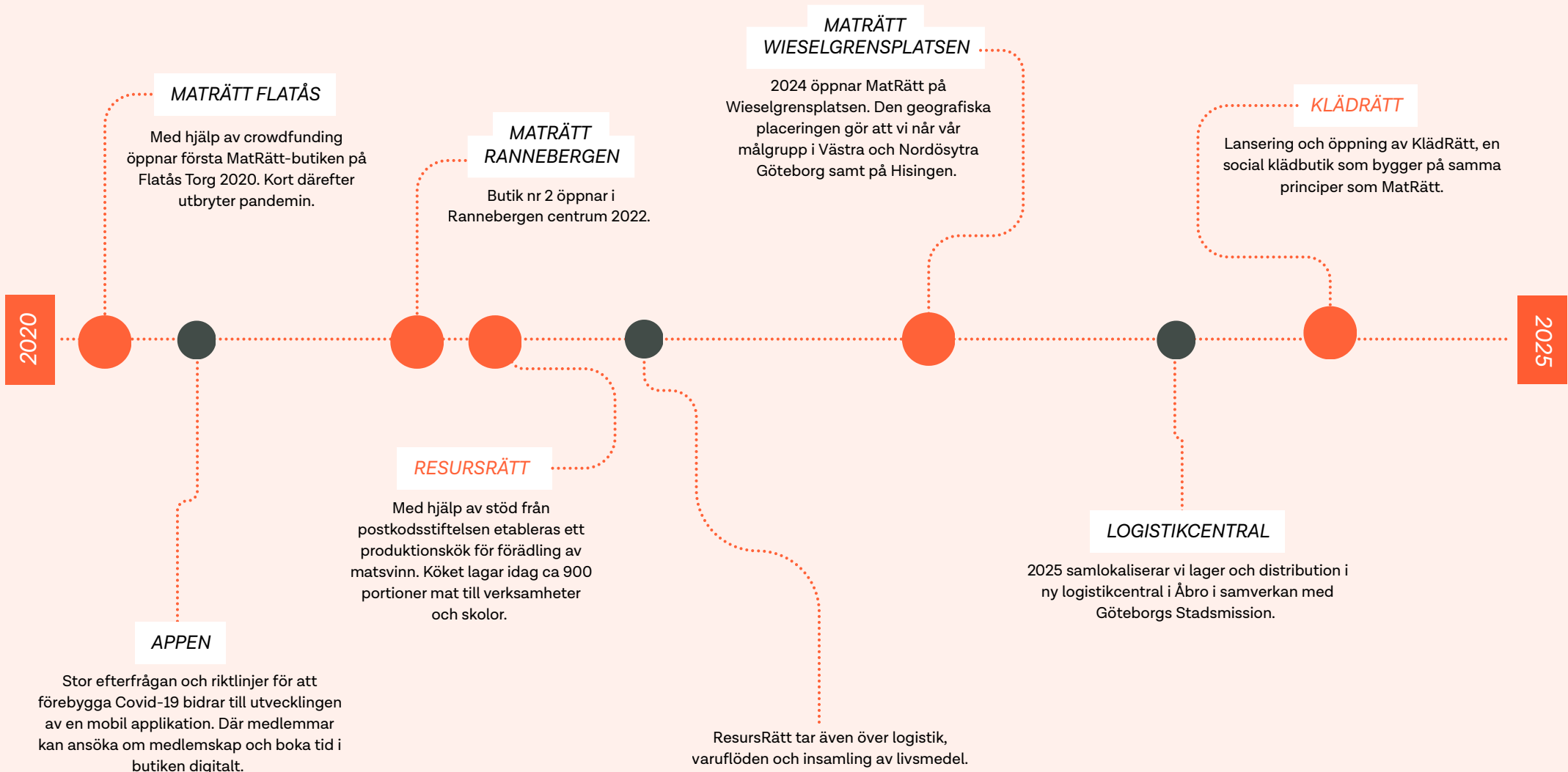
**"I veckan som gick kunde vi äta oss mätta
på lagad och god mat. Ungarna fick köpebröd!
Vi snittade kanske på 7 kr/portion. Innan MatRätt
hade det aldrig gått. Vi fick till
och med 'pengar över'."**

Medlem MatRätt

**"Det är stor skillnad att behöva tänka
på hur man använder varje krona. Men
här kan jag handla kläder till barnen
utan att få ångest."**

Kund KlädRätt

Fem år av social förändring

Samhällseffekter

Att mäta samhällseffekter handlar om att synliggöra vilken nytta en insats skapar för människor och samhället. Ett vanligt verktyg är SROI – Social Return on Investment – som visar vad varje investerad krona ger tillbaka i social, miljömässig och ekonomisk nytta.

MatRätt omvandlar överskott till resurser – och skapar mätbart värde för både människor, företag och miljö.

Syftet är att synliggöra den verkliga avkastningen som varje investerad krona i vår sociala företagsmodell genererar i samhällsnytta. SROI räknar både direkta effekter (mindre svinn, fler i arbete) och indirekta effekter (ökad egenmakt, minskat socialt utanförskap) för att ge en helhetsbild av våra insatsers värde.

Resultaten har beräknats och verifierats genom den externa parten Inclusive Business, en ideell organisation med bas i Sverige som stödjer företag, investerare och den offentliga sektorn att hantera globala utmaningar. Vi har valt att titta närmare på effekterna från verksamhetsåret 2024 därav inkluderas exempelvis inte KlädRätt i mätningen.

”MatRätts SROI-resultat på 2,53 har beräknats med en försiktig metod där vi noggrant beaktat tillskrivning och ”deadweight”. Resultatet är beräknat med försiktiga antaganden och visar på betydande samhällsnytta och stor potential att växa ytterligare.”

Ana Perez Aponte
Director of Portfolio Management
and Operations, Inclusive Business

FÖR VARJE INVESTERAD KRONA
SKAPAS 2.53 SEK I SAMHÄLLS-
OCH MILJÖVÄRDE

SROI

2.53

SOCIALT VÄRDE

84 MKR

FÖR VARJE DONERAT
TON LIVSMEDELSSVINN
SKAPAS ÖVER 50 000 KR
I SAMHÄLLSVÄRDE

Genom att donera mat till MatRätt minskar svinnet samtidigt som resurser tas tillvara och skapar värde på flera nivåer.

Miljö: Matdonationer leder till minskat matsvinn och minskade koldioxidutsläpp (till exempel motsvarar 1 ton matsvinn cirka 2,5 ton undviken koldioxid).

Socialt: Verksamheten skapar arbetstillfällen, utbildning och arbetsträningsmöjligheter för människor som står långt ifrån arbetsmarknaden. Den bidrar också till ökad inkludering, egenmakt och bättre förutsättningar för människor i ekonomisk utsatthet.

Styrning: Genom samverkan med MatRätt omvandlas överskottsmat från ett problem till en resurs som genererar mätbart socialt, miljömässigt och ekonomiskt värde.

10 000

aktiva medlemskap

1600 ton

hanterat matsvinn

72

arbetstränande

Samhällseffekter

Sveriges mest hållbara konsumenter?

Vår medlemsgrupp är långt ifrån homogen. Även om personer med utrikes bakgrund, ensamstående föräldrar och barnfamiljer är överrepresenterade är det som förenar dem; en utsatt ekonomisk situation. Ekonomisk utsatthet leder ofta till marginalisering, minskad agens och egenmakt. Sällan beskrivs eller tilltalas man som samhällsgrupp som hållbara konsumenter.

Majoriteten av våra kunder har en resursmedvetenhet som är både nödvändig och framtidsrelevant.

Vi ser att majoriteten av våra kunder gör aktiva val, prioriterar klokt och har en resursmedvetenhet som är både nödvändig och framtidsrelevant. Till skillnad från många andra konsumentgrupper, som kanske köper räddad mat vid enstaka tillfällen, handlar våra medlemmar räddad mat flera gånger i veckan även om det inte för dem är ett tillval.

Vi arbetar aktivt med kunskapshöjande insatser gällande livsmedlens hållbarhet och vikten av att ta vara istället för slänga funktionell mat. Ofta delar medlemmar och kunder tillbaka till butiken eller mellan varandra olika tillvägagångssätt för tillagning och längre förbrukningstid.

92%

av MatRätts medlemmar handlar mat med kort eller passerat bäst-före-datum.

VARANNAN MEDLEM

på MatRätt har fått en förändrad syn på hållbar mat/matsvinn sedan de började handla på MatRätt.

43%

av MatRätts medlemmar handlar majoriteten av sina kläder på Second-hand.

ResursRätt

Under 2024 sysselsatte ResursRätt 24 personer genom anställning, arbetsträning och volontärsuppgifter. ResursRätt utvecklades från projekt till en ordinarie verksamhet som idag ansvarar för logistik, lagerhållning och förädling av matsvinn.

”

Vi bestämde oss helt enkelt för att lyckas. Och det gjorde vi.

Jerker Albrechtsson,
kökschef ResursRätt

I ResursRätts produktionskök är det full fart – grytor rörs om, grönsaker hackas och portioner packas för att levereras ut till Räddningsmissionens verksamheter. Här arbetar kockarna Jerker Albrechtsson och Jonas Bäcklund tillsammans med fyra arbetstränande.

Tillsammans förvandlar de råvaror som annars riskerat att slängas till god och näringsrik mat.

– Vi vet ju inte vad vi får in till köket, därför är det viktigt att vara kreativ och tänka utanför boxen i sitt matlagande. Och det tycker jag är både väldigt spännande och roligt, berättar Jerker.

Ida-Lina Frisell Aasland är verksamhetschef för Socialt företagande, området där MatRätt och ResursRätt ingår. Hon ser tillbaka på utvecklingen av ResursRätt.

– Det hela började med att vi märkte att vår butik i Flatås hade mat som inte såldes och då blev till matsvinn.

Vi tänkte att vi på något sätt borde kunna ta tillvara på den maten, att slänga mat var ju det vi jobbade för att motverka, och där väcktes idén om ett produktionskök för att ta tillvara på i princip all mat.

Att arbeta i ResursRätt skiljer sig från andra produktionskök. Maten som kommer in idag blir till lunch imorgon – till hundratals personer. Men med kreativitet, flexibilitet och stark sammanhållning lyckas teamet leverera.

Anledningen till att det fungerar är att hela arbetsgruppen krokar arm och jobbar med samma mål i sikte. Ett stort engagemang, en obegränsad kreativitet och fantastisk sammanhållning gör det möjligt, säger Jonas.

Jerker nämner som exempel när de fick förfrågan om att leverera ytterligare ca 300 portioner mat till Communityskolan Gårdsten – inom loppet av en vecka – var svaret självklart: ja. Trots brist på värmeskåp, transporter och utrustning bestämde sig teamet för att klara uppdraget.

– Vi bestämde oss helt enkelt för att vi skulle lyckas, och det gjorde vi, säger Jerker.

I dag producerar ResursRätt cirka 900 portioner dagligen till verksamheter som psykiatriboenden, skolor och kulturverksamheter. Men för Jerker och Jonas handlar arbetet inte bara om mat. Det handlar om att skapa mening, gemenskap och stolthet – både för dem själva och för de personer som arbetstränar i köket.

Imorgon väntar en ny leverans. Vad som hamnar på menyn vet ingen än – men en sak är säker: ingenting får gå till spillo.

Våra verksamheter i blickfånget

Under fem år har våra verksamheter syns, hörts och känts – i media, på mässor och i möten med människor. Genom inslag i radio och tv, lokala festivaler och nationella forum har MatRätt, KlädRätt och ResursRätt lyfts fram som exempel på socialt företagande och förändringsarbete.

P4 Göteborg – intervju med handledare Jakob Klein om MatRätts betydelse för medlemmar och arbetsträning.

MatRätt 5 år – från 1 till 3 butiker, 1000+ medlemmar /dag, prisstrategi som utmanar livsmedelsmarknaden.

20 MARS 2025 07:30

**MatRätt firar fem år –
sänker priser när andra höjer**

FFCR-mässan – kock Jerker lagar mat på scen, insamling av 8 ton överskottsmat till MatRätt och ResursRätt.

Frihamnsdagarna – panelsamtal, smakprov på räddad mat och kunskapsspridning om bäst-före-datum.

Stort intresse vid öppningen av **KlädRätt**, GP, SVT, Tv4

Nu öppnar KlädRätt i Göteborg – butiken som tar vara på överskottet från klädbranschen

Göteborg • Regnkläder från Didrikson, jeans från Nudie och barnkläder från Maxomorra. Det är inga dåliga kläder som hänger på galgarna i den nyöppnade sociala klädbutiken i Rannebergen. Men här får inga rika personer handla.
– Vi försöker göra en omfördelning av resurserna, säger Kajsa Johansson, butikschef på KlädRätt.

Samverkan och partnerskap

Socialt företagande bygger på samverkan – med människor, företag och idéer. Under de senaste fem åren har våra verksamheter utvecklats i nära dialog med partners som delar vår vision om hållbarhet, inkludering och innovation. Det är i dessa samarbeten som nya möjligheter växer fram – för kompetensförsörjning, resursomfördelning och social förändring.

Från välgörenhet till social förändring.

Key notes på
CSR Västsverige
och Essity Group.

Remake-projekt med Nudie Jeans & Kulturlabbet – från textilöverskott till nya plagg: Drop the carbon, raise the people!

Catering & färdigmat via ResursRätt – matsvinn blir lunchwraps, matlådor och fika till event.

Praktikplatsen.se – praoplatser på MatRätt skapar framtidstro och kompetensförsörjning.

Matfestival i Biskopsgården & Rannebergens dag – möten med lokalsamhället kring mat, människor och hållbarhet och leftovers från Way out West.

Företagsbesök & volontärdagar – samarbetspartners deltar i butik och ser hur deras bidrag gör skillnad. Bild från Beiersdorfs besök 2025.

Samverkan och innovation

Appen 2.0

Tillsammans med Omegapoint, PinDeliver och Chalmers vidareutvecklades vår digitala applikation för hantering av donationer. Ett samarbete som inte bara ger oss möjligheter att förenkla logistiska flöden och samarbeten utan också ger elever på Chalmers praktisk erfarenhet och vägar in i arbetslivet. Samarbetet resulterade i en förbättrad app samt gemensam lunchföreläsning och kunskapsspridning och fördelarna med samverkan mellan lärosäten, näringsliv och civilsamhället.

”Det har varit en fantastisk möjlighet att få jobba tillsammans med Räddningsmissionen, Omegapoint och PinDeliver på det här projektet. Jag är tacksam för förtroendet och glad över att ha fått bidra till utvecklingen av ResursRätt-appen, så att ännu fler företag kan donera mat på ett smidigt sätt.”

Jean-Paul Khalaf,
student Chalmers

Logistikcenter

Räddningsmissionen och **Göteborgs Stadsmission** har under året samlokaliserat sina lager för livsmedel för att stärka stödet till människor i en ekonomiskt utsatt situation. Genom att underlätta för livsmedelsbranschen att donera överskottsmat till en och samma adress i Göteborg möjliggör vi fler och större donationer. Det innebär att insatser med att omfördela resurser kan ökas ytterligare. Satsningen möjliggjordes genom ekonomiskt stöd från Kavlifonden.

”Vi vet att det finns fler livsmedelsföretag som vill vara med och bidra till social förändring, men att det finns hinder som kan behöva lösas på vägen. Vi och Göteborgs Stadsmission uppmuntrar till samtal för att vara en del av lösningen.”

Johanna Älisgård,
lager & logistikchef

Röster samverkan:

”

Att minska matsvinnet är en av de viktigaste hållbarhetsfrågorna för vår bransch, och genom att vara strategisk partner till MatRätt bidrar vi till att mindre mat slängs och att den istället når dem som behöver den mest.

Nicholas Petterson, VD på Willys

”

De sista åren när vi tagit ett gemensamt ansvar i branschen, både dagligvaruhandeln men även livsmedelsföretagen. Då börjar det hända saker. Så går det när man samarbetar!

Karin Bildsten, Hållbarhetsstrateg, Axfood

”

Didriksons vill att fler ska ha tillgång till funktionella kläder för att kunna vara utomhus mer och skapa meningsfulla upplevelser med varandra. Räddningsmissionens arbete inspirerar oss, och vi är stolta över att vara en del av samarbetet i det värdefulla initiativet KlädRätt.

Fanny Ekholm, CSR Manager på Didriksons

”

KlädRätt bevisar tydligt att stora värden kan skapas med små medel, så länge vi hjälps åt.

Kevin Gelsi, Circular Product Manager, Nudie Jeans

KlädRätt

”

Här i Sverige ska man ha inneskor, uteskor, träningsskor, regnstövlar. Om man räknar allt blir det dyrt, 5000 kr för bara några månader.

Vårdnadshavare 1, Tynnered 2024

KlädRätt

I maj öppnade Räddningsmissionen den sociala klädbutiken KlädRätt i Rannebergen. Här säljs helt nya kläder till reducerade priser – en möjlighet för hushåll med låg inkomst att handla nytt, inte bara second hand.

– Majoriteten av våra kunder handlar av ekonomiska skäl på second hand. Men de ska inte vara uteslutna från att handla nytt. Alla ska ha möjlighet att välja, säger butikschefen Kajsa Johansson.

Kläderna doneras bland annat av företag som Didriksons, Nudie Jeans och Fila. Ofta handlar det om överskott från säsonger eller kampanjer, plagg som annars riskerat att reas ut, lagras eller kasseras.

– Det finns ett överskott av kläder, men också ett underskott, eftersom alla inte har möjlighet att handla nytt. Vi matchar de två, förklarar Kajsa.

För många kunder gör detta stor skillnad. Kajsa berättar om en mamma som kunde köpa en studentkostym till sin son, och om en förälder som äntligen hittade matchande kläder till sina tvillingdöttrar.

– Kläder påverkar hur vi ser på oss själva och andra. Att kunna välja gör stor skillnad för våra kunder, säger Kajsa.

En av dem är Malva, ensamstående mamma till tre tonåringar:

– Jag tycker det här borde finnas över hela landet. Här kan jag handla kläder till barnen utan att få ångest. Och det är så fina kläder. Jag hittar alltid något, säger hon.

Efter öppningen har intresset från både kunder och företag varit stort. Nya samarbeten växer fram och fler företag hör av sig för att donera sitt överskott. Samtidigt fortsätter efterfrågan att öka – särskilt inför höst- och vintersäsong när behovet av varma kläder är stort.

– Verksamheten har välkomnats varmt av både företag och kunder. Många återkommer flera gånger i veckan, säger Kajsa.

KlädRätt fortsätter nu sitt arbete med att bygga broar mellan överskott och underskott – för att fler ska få tillgång till de kläder de behöver, till priser de har råd med.

”

Hur ska man handla mindre kläder när skolan kräver att barnen har allt?

Vårdnadshavare 4, Tynnered 2024

Från arbetsintegration till arbetslivsmotivation

Området Socialt företagande har utvecklats och vuxit i snabb takt, från en till fem verksamheter på fem år. Vi fortsätter att utveckla och bygga en enhetlig och stödjande infrastruktur för arbetsintegration inom Räddningsmissionen. Vi vill vara en katalysator för socialt engagemang mellan företag, offentliga myndigheter och civilsamhället.

Det är avgörande att skilja mellan att lindra effekterna av osäker tillgång till basala behov – vilket våra sociala butikskoncept kan göra – och att faktiskt bekämpa dess orsaker.

MatRätt, KlädRätt och ResursRätt erbjuder arbetsträning för personer som av olika anledningar har varit borta från arbetsmarknaden en längre tid. Att arbetsträna i våra verksamheter innebär en möjlighet att närma sig arbetslivet i en trygg och inkluderande arbetsmiljö.

Vi har full tillit till att personer som arbetstränar hos oss har förmågan att utvecklas och nå sina mål.

Under arbetsträningen coachar vi deltagare samtidigt som man får ansvara över olika arbetsuppgifter, utveckla ny kompetens eller förbättra befintliga kunskaper och erfarenheter.

Målet är att öka deltagares möjligheter till framtida anställning eller studier något som kräver att fler aktörer krokar arm och att samhället i stort skapar bättre och inkluderande förutsättningar.

Carina Björk,
arbetsintegrationskoordinator

Hur ser deltagares möjligheter till framtida anställning/egenförsörjning ut?

De ofta utsatta individer och grupper som passerar genom våra verksamheter möter ofta hinder som diskriminering, begränsad tillgång till utbildning och små eller helt avsaknad av stödjande nätverk, som sammantaget och var för sig försvårar etablering på arbetsmarknaden som den ser ut idag. Med en hög arbetslöshet kommer dessutom de grupper vi möter ytterligare flera steg ifrån de arbeten som går att söka, då konkurrensen ökar.

Vad behövs för att korta stegen till den öppna arbetsmarknaden?

Vi behöver skapa broar för människor som står och riskerar att fastna utanför arbetsmarknaden. Civilsamhället kan bland annat bidra genom arbetsträning, mentorskap och nätverk som ger både erfarenhet och självförtroende. Många utesluts idag på grund av språkbarriärer, brist på meriter, begränsade nätverk, belastningsregister eller andra strukturella hinder.

”

Genom arbetsträning i socialt företagande bygger vi broar till arbetsmarknaden och stärker individers möjlighet att delta i samhället.

Men praktiska insatser räcker inte – vi behöver också förändra systemen. Ett aktivt påverkansarbete och opinionsbildning är avgörande för att öppna dörrar, driva reformer och skapa en mer inkluderande arbetsmarknad. Genom att kombinera konkreta möjligheter med strukturellt förändringsarbete kan vi korta vägen till egen försörjning och samtidigt bygga ett mer inkluderande och hållbart samhälle.

Hur kan en arbetsträning inom Socialt företagande bidra till förändrade förutsättningar?

Inom arbetsintegration bidrar vi redan idag med att genom vårt dagliga arbete fungera som brobyggare till arbetsmarknaden, skapa förtroende och bygga nätverk som kan underlätta etableringen. Genom att erbjuda plats för arbetsträning och praktik i ett meningsfullt och lärande sammanhang, där varje individ bidrar, stärker vi individers möjlighet att delta på arbetsmarknaden och i samhället.

Det ligger en stor utmaning i att fortsätta hitta nya former, tänka ”utanför boxen” och även på strategisk nivå lyfta fram utsatta grupperas röster, påverka politiska beslut och skapa mer inkluderande förutsättningar.

Från arbetsträning till anställning

Efter ett liv med missbruk och alldeles för mycket jobb kraschade livet för Jesper Jensen. Nu arbetar han i MatRättsbutiken i Rannebergen, där han tidigare varit kund.

– Förut kretsade mitt liv mycket kring prestige och pengar. Nu handlar det bara om att må bra. Sakta men säkert har jag hittat tillbaka till mig själv, säger Jesper.

Jesper är 53 år och har arbetat inom många olika branscher – från butik och lager till 20 år i byggbranschen. Under en period jobbade han dubbla arbetspass.

– När jag tänker på hur jag jobbade då är det helt galet. Det finns ju inga pengar i världen som är värt det, säger han.

2017 dog hans pappa, och i kombination med överarbete och svårigheter att få psykiatrisk hjälp under pandemin hamnade Jesper i en djup depression. Han isolerade sig, gick upp i vikt och fick dålig ekonomi. Bakom sig hade han också en uppväxt präglad av missbruk.

– Jag visste ingenting om mitt ursprung och det skapade ett tomrum som jag försökt fylla med jobb, alkohol och spel.

Jesper bor i Rannebergen med sin son. Under den svåra perioden handlade han ofta i MatRätt. Via en digital psykologtjänst fick han i ”läxa” att börja småprata med butikspersonalen.

– Det funkade, och efter att ha lärt känna dem frågade jag om jag kunde arbetsträna här.

För två år sedan började han på ResursRätts kök, och efter 1,5 år gick han vidare till butiken. Sedan juni i år jobbar han där heltid.

– Jag gillar att laga mat, men här i butiken har jag verkligen hittat rätt. Stämningen är avslappnad och prestigelös.

Jesper berättar att han nu trivs med sitt liv:

– Jag har en bit kvar, men jag är på väg. Saker och ting börjar ordna upp sig både för mig och min son. Nu har jag ett jobb som ger energi, samtidigt som vi gör en bra insats för samhället.

Framåt vill Jesper gärna stanna inom Räddningsmissionen och använda sina erfarenheter för att hjälpa andra.

– Jag har levt i social utsatthet och med missbruk, men är på en bra plats nu. Mycket tack vare det jag fått göra här. Om jag kan använda mina erfarenheter till att hjälpa någon annan vore det fantastiskt.

Att MatRätt är en arbetsplats där man kan vara öppen om psykisk ohälsa och missbruk har varit avgörande:

– Det är första gången jag inte behöver dölja mina problem. Då känns det skönt att kunna sträcka ut en hand till någon och säga: ”Hör av dig, jag har legat där du ligger.”

”

Det är första gången jag inte behöver dölja mina problem. Då känns det skönt att kunna sträcka ut en hand till någon och säga: ”Hör av dig, jag har legat där du ligger.”

Slutord – bryta ny mark

”

Det är först när vi vågar bryta ny mark tillsammans som vi kan bygga en mer demokratisk ekonomi – där fler får kraft att påverka sina liv och där samhällets resurser används klokare.

Vi visste nog inte riktigt vad vi gav oss in i när vi öppnade vår första MatRätt-butik för fem år sedan. Invigningen skedde under pandemins första veckor, innan någon riktigt förstod vilken farshot detta skulle bli. Vi blåste upp ballonger och höll invigningstal under paraplyer i vårregnet – men så snart bandet var klippt trängdes premiärgästerna i den nyinredda butiken. Som tur var blev det inte ett superspridarevent. Vi kom undan med blotta förskräckelsen.

Sedan dess har mycket hänt. Tack vare modet att pröva nya vägar har människor tagit steg närmare arbetsmarknaden, familjer har fått vardagen att gå ihop och samhällsvinster har vuxit fram när överskott blivit en tillgång istället för avfall. Det är en omvänd logik jämfört med traditionell välgörenhet – våra kunder är inte föremål för insatser, de är aktiva deltagare. Genom att handla hos oss, till priser långt under de vanliga, får våra medlemmar större ekonomiskt handlingsutrymme – pengar över till annat.

Samtidigt bidrar deras närvaro till att hålla våra butiker självbärande och levande, som en del av en lokal ekonomi där värdighet och delaktighet står i centrum. MatRätts medlemmar går med raka ryggar ut ur butiken.

Vi har också lärt oss att se styrkan i brokiga gemenskaper. Våra butiker är personalintensiva och rymmer människor i många olika roller: anställda med och utan lönestöd, arbetstränande, volontärer.

Men likheterna är större än skillnaderna. Alla bär samma tröjor och jackor, alla är en del av samma gemenskap.

För Räddningsmissionen handlar arbetet inte bara om att lindra symtomen av strukturella och orättvisa system, utan också om att våga drömma om och bygga något annat. Matsvinnets paradox visar att vi behöver nya sätt att tänka kring både försörjning och företagande. Istället för att acceptera ett system där resurser går till spillo och människor lämnas utanför, behöver vi lokala ekonomier som utgår från människor och gemenskaper.

Våra butiker är små som sandkorn i jämförelse med världens giganter – men de pekar mot en annan logik. En logik där folkrörelser och medborgare tar makten över ekonomin. Vi tror att det finns fler vägar att pröva: fler sociala företagsidéer, kooperativa lösningar och alternativa modeller för försörjning där överskott blir resurser och människor inkluderas och får makt över sina liv.

Fem år är bara början. Det är först när vi vågar bryta ny mark tillsammans som vi kan bygga en mer demokratisk ekonomi – där fler får kraft att påverka sina liv och där samhällets resurser används klokare.

Emil Mattsson
Direktor Räddningsmissionen

Kontakt och verksamheter

Ida-Lina Frisell Aasland

Områdeschef Socialt företagande
ida-lina.frisell@raddningsmissionen.se

Anna Zetterberg

Företagssamarbeten
anna.zetterberg@raddningsmissionen.se

Emelie Heilmann Agervi

Verksamhetsutvecklare
emelie.heilmann@raddningsmissionen.se

Häng med på vad som händer i organisationen genom att följa oss på sociala medier.

@matrattgbg

@kladratt

@raddningsmissionen

@matratt

@raddningsmissionen

MatRätt Flatås

Synhållsgatan 14, 421 73 Västra Frölunda

MatRätt Rannebergen

Fjällblomman 9, 424 49 Angered

MatRätt Wieselgrensplatsen

Nordanvindsgatan 2, 417 12 Göteborg

KlädRätt

Fjällblomman 9, 424 49 Angered

ResursRätt produktionskök

Fjällblomman 9, 424 49 Angered

ResursRätt logistikcenter

Kryptongatan 20, 431 53 Mölndal

Räddningsmissionen

www.raddningsmissionen.se